

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta " 18.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirane
pisma se ne sprejemajo.

Vsakdo vživa,
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
ča. — Plača in tofi
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
ntr. št. 2508. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Kmetijski list

Dr. Igor Rosina:

Kulturno-politična misija Slovenstva.

Pri nas je malodušje na dnevnem redu. Kolikokrat slišimo: »Ah, kaj bomo? Sloveški narod je tako majhen, da nima bodočnosti.« To se sliši v mestu skoro dnevno.

Pokazati hočem, da je morda ravno naša maloštevilnost naša moč. Ali ni atenska kultura preveč naša moč? Ali ni atenska kultura preveč naša moč? Ali ni bil Rim mesto s par tisoč prebivalci? Ali niso Nizozemci, ki so dali svetu najboljše slikarje in odkrivali kolonije, mal narod? In koliko je Dancov, o katerih ga ni, ki bi ne govoril s spoštovanjem o njih?

Dva momenta pa sta, ki nas ravno za bližajočo dobo in ravno vsled zemlje, ki jo naseljujemo, usposabljata za veliko misijo v bližnji bodočnosti.

Morala gre nad silo.

Prvi razlog temelji v povojnem kulturno-političnem položaju Evrope.

Do vojne je imela prvo mesto povsod politika. Ker je politika več ali manj boj za oblast, je imela prvo in zadnjo besedo oborožena pest. Posamezne države, predstavljajoč imperialistične težnje svojih industrij, so se borile in pehale za oblast brez vsakega ozira na druge. Izrabile so nacionalni šovinizem kot ščit, za katerim se je skrival pohlep. Mašina se je prej ali slej morala sprožiti, med samimi letečimi iskrami se je moral zanetiti požar.

Wilson je prvi postavil načelo samoodločbe narodov, ki pomeni, da imej mal narod načeloma isto pravico kot vsaki veliki in da mu je odkazati isto mesto kot enakemu med enakimi. To načelo je pomenilo in pomeni še prenešeno na posameznika zahtevo po socialnosti družbe in je tvorilo vso moralno moč antantinih sil v svetovni vojni. Šele ono jim je prineslo zmago.

Praksa je po vojni šla preko teh načel in Wilson se je vrnil razočaran v Ameriko. Toda misel solidarnosti med narodi je ostala. Svoj izraz ima v Društvu narodov, ki pomeni kontrolo, naddržavno nadzorstvo nad posameznimi člani. Če tudi je praktično ta kontrola morda slaba, je moralno silno močna. Ona pomeni javno mnenje Evrope in Društvo narodov njeno vest. Že danes ni več posamezni narod in država čisto suverena tako, da se ji ne bi trebalo ozirati razen na lastno pest na ničesar drugega. Udaril bi ob vse ostale.

Hočem tedaj povedati, da že danes ni več prevaga v rokah politično, ampak moralno najjačjega. To velja med državami, to velja med posamezniki tudi. Solidariteta, socialnost, to je ozir na druge, ne samo na lastni žep, tvori danes os, okoli katere se suče javno in privatno življenje sveta. Oblast v življenju narodov igra danes manjšo vlogo, kakor kdarkoli doslej.

Načelo mednarodnosti.

Internacionalizem delavstva, internacionalizem kmetijskega pokreta, internacionali-

zem industrije itd. podpirajo te tendence in postavljajo s tem državo na drugovrstno mesto. Ko gre za plačevanje nemške vojne odškodnine, prihajajo v Evropo — ameriški finančniki. Ko je šlo pred tremi leti za podobna pogajanja med Nemčijo in Francijo, je zastopal nemško gospodarstvo — industrijalec Stinnes.

Gospodarska odvisnost Evrope napram Ameriki diktira Evropi sodelovanje in združevanje. Vsaka združitev — celo zakon — pa pomeni vedno gotovo omejitve svobode posameznika. Danes se gradi taka evropska Zveza držav. S tem se omejuje tudi svoboda posameznih njenih članov.

Ne more biti dvoma: najvažnejše moči vstajajočega novega duha časa so nadnarodnega značaja. Preko narodov si podajajo roke delavci, preko narodov se organizirajo kmetje, preko narodov se je organizirala že industrija.

Ideje pa nosijo dalje kakor topovi.

Kaj pa pomeni za slovenski narod ta prenos težišča od kvantitete (količine) na kvaliteto politike? Kaj pomeni za nas priznanje samoodločbe, umik načela sile in nasilja pred načelom solidaritete in morale v evropskem javnem življenju?

Na svetovno pozornico!

To pomeni za nas vstopnico na mednarodni forum, na svetovno pozornico. Sedaj lahko komaj pokažemo, ali smo in kaj smo. Slovenstvo je začudilo Evropo že enkrat, ko ji je pokazalo, kako se zamore mal narod sam iz sebe — po združništvu — gospodarsko osvoboditi najsilnejšemu pritisku industrijskega velenaroda. Sedaj prihaja druga etapa; — toda kako ogromna razlika napram predvojnemu guerilaboju za vsako posamezno šolo, za vsako posamezno zadrugo, skoraj za vsaki — slovenski napis!

Slovenci živimo uklenjeni med dvoje mogočnih kultur: germansko in romansko. Od jugovzhoda pa se približujejo uplivi orientalske kulture, kulture vzhoda. Med zapadom in vzhodom smo tedaj od usode določeni posredovalci med obema kulturnima skupinama, interpreti (razlagalci) ene in druge.

Prej je tak obmejni položaj malega naroda pomenil zanj pasivum. V novonastajajočem svetu, ki bo dajal nadnacionalnemu — v gospodarstvu, znanosti in kulturi — veliko večjo važnost, kakor ozko nacionalnemu, smo prvič v naši zgodovini kakor predestinirani (vnaprej določeni) za večjo zgodovinsko misijo. Doslej se je omejevala naša pomembnost na provinco; odslej lahko igramo — če bomo razumeli naš položaj — evropsko vlogo.

Naša maloštevilnost, ki je bila vzrok naše malodušnosti, nam je lahko tu samo od koristi; kajti daje nam potrebno pravično objektivnost. Veliki — včasih tudi samo malo močnejši narodi — pa so subjektivni in gle-

dajo na cel svet le s svojimi očmi in so tedaj preveč enostranski. Mislimo si le Angleža ali predvojnega Nemca.

Slovenci imamo nekaj prednosti, nekatere črte narodnega značaja, ki nam lahko dajo v bližajoči dobi vodilno vlogo.

Naš pomen.

Predvsem, kakor sem že naznačil, ne poznamo nacionalnega šovinizma. Vsak narodnostni imperializem nam je po srcu in instinktu tuj. Morda smo radi tega izgubili Koroško, toda ravno v tem tiči tudi naša moč. Kajti ves Balkan še danes gori v mrzlici nacionalnega šovinizma. Tu je naša naloga (misija) nadnarodna, narode-združujoča, nerazdružujoča — kolikor smo in ostanemo sicer tudi nacionalni. Mi smo tu od usode določeni posredovalci in razsodniki. Mi smo vest Balkana.

Že neposredni dogodki po 20. juniju preteklega leta so to jasno pokazali, čeprav takrat nismo razumeli zgodovinskega trenutka.

Slovenci imamo dalje velik talent za organizacijo. V dobi bližajoče se socialne države, kjer se bo in se že interes posameznika vedno bolj podrejuje interesom skupnosti, v dobi, ko se, kakor nikdar poprej, skuša organizirati večino narodnega gospodarstva na združni podlagi, ko država s svojim organizacijskim aparatom vedno bolj posega v delokrog posameznika — je to prednost ogromne važnosti. Že danes imamo v tem mnogim priznanja in izgleda kakor, da smo določeni za organizatorje daleč preko ozkih mej Slovenije.

Kajti poleg Čehov smo Slovenci morda najmanj anarhičen (puntarski, neuravnotežen) narod med Sloveni. Kolikor smo tudi bitno demokratični, auctoriteto-kvalitete (kakovosti) priznavamo in se ji podredimo nezavedno. Ne morda radi hlapčevstva — jaz to ne verjamem, ker naši kmetje niti pred sodnikom ne stoji sklonjenih glav in naši fantje se niti pri vojaki ne puste pretepati — ampak radi sistema, radi živo občutene nujnosti organizacije. »Red mora bit« se tolikrat sliši pri nas po deželi in v mestu in to ima svoj vzrok.

Odtod izvira tudi globoko razviti čut dolžnosti in marljive stvarnosti, ki nas tako odlikuje od mnogih in ki ga niti skoraj desetletne pogrške poprevratne dobe niso mogle skorumpirati. Kajti ni ga odgovornega mesta in ni je pravice, ki bi ne vsebovala v sebi tudi dolžnosti. To pa, kar je vsakemu izmed nas jasno, je skoraj celemu Balkanu še nerazumljivo.

Vse to so za bližajočo se dobo solidaritete, to je sodelovanja, ki pomeni medsebojno izravnanje neenakega (— ki se pa naj po možnosti samostojno izživlja —) vse to so lastnosti, ki nam dajejo zgodovinsko in naravno prednost pred mnogimi. Na njeh, ki bodo za vnaprej vsled splošno evropske situacije prišle do veljave, kakor nikdar doslej, se naslanja slovenska kulturnopolitična misija bodočnosti.

Ta misija ni politična, v kolikor pomeni politika borbo za oblast in silo, temveč temelji

v praktično smotrenem in moralno pravilnem. Ona ni odvisna od naše številčne, temveč od naše duševne in razumske moči.

Na razpotju.

Nepobitno je po povedanem, da stojimo na razpotju Slovenstva. Kjer pa gre za razpotje, na katero je došel narod, kjer gre za narodno obnovo, je postaviti vprašanje ne na zunan, temveč na znotraj, ne na število, temveč na poedinca.

In tu smo dospeli do novega poglavja, ki nam ga postavlja kulturnopolitična misija Slovenstva.

(Dalje prihodnjič.)

Veliki praznik svobode.

Prijateljski francoski narod je slavil v nedeljo 14. t. m. svoj največji narodni praznik, obletnico zavzetja pariške Bastilje (ječa za politične zločince, op. ur.). Praznovanje je letos imelo mal jubilejni značaj, ker je poteklo v nedeljo 140 let zgodovinskega dogodka. Zavzetje starodavne ječe sredi Pariza je kot prvi uspeh francoske revolucije postalo simbol upora zatiranih in ponižanih proti socialni tiraniji, nasilstvu in izkoriščanju delovnega ljudstva. S padcem Bastilje, kjer so dolga stoletja trpeli in umirali tudi najboljše sinovi francoskega naroda, se je začelo zmogovito prodiranje ideje svobode, enakosti in bratstva v najširše sloje človeštva.

Napočila je nova doba francoske revolucije, ki je povzdignila na ščit najelementarnejše pravice narodov, proglasila enakost vseh ljudi in stanov pred zakonom, uvedla versko strpnost in oplodila vso Evropo s težnjo po svobodi, povdarjajoč človečanske pravice posameznika, ne glede na njegovo rojstvo, stan in gmotni položaj. Osvobodila je najprej francoski narod izpod duševnega jarma okorelega in pokvarjenega fevdalizma, uničila je privilegije rojstva in omogočila razvoj sposobnosti posameznika do najvišje mere.

Veliki pomen francoske revolucije pa ni ostal omejen samo na Francijo. Reakcionarne sile zaostale Evrope so štavile sicer vse, da zaduše nevarni ogenj, dosegle pa so ravno nasprotno: povzročile so eksplozijo, ki je raznesla požar po vsem tedanjem kulturnem svetu. Svobodni francoski narod je zmogovito odbil vse napade in s svoje strani prešel v napad. Pod zastavami francoske revolucije in med petjem marseljeze, ob koje zvokih vsakomur zapolje kri še danes, je oproščena narodna sila razširila žar svojih svobodoumih idej daleč preko političnega in narodnostnega območja francoskega naroda. Široko po Evropi se je razlila poplava mlade svobode, neusmiljeno rušec predsodke, da si uredijo svoje življenje, dejanje in nehanje po novih principih francoske revolucije.

Val zmagonosnega podviga je dosegel tudi našo deželo. Tudi po Ljubljani je odmevala zmagonosna marseljeza in najodličnejši sinovi našega naroda tiste dobe so stopili v službo ideje, zavedajoč se, da služijo svoji domovini in svojemu ljudstvu. Na žalost je po kratkem štiriletnem svitanju došla zopet temna doba reakcije, ki je komaj osvoboženo Evropo zavila v žalostni mrak pravega srednjeveškega nasilja in zatiranja. V smelem zagonu je na videz propadla misel svobode, enakosti in bratstva, v ljudskih dušah pa je seme pognalo tem mogočnejše korenine, čim hujši je bil pritisk nazadnjaštva.

Narodi so spregledovali drug za drugim, si usvajali evangelij francoske revolucije in kjerkoli je došlo do upora, so v vrstah upornikov odmevala gesla francoskih revolucionarjev. Vse stremljenje evropskih narodov

po osvoboženju izpod jarma in tlačanstva privilegiranih slojev temelji v bistvu na človečanskih pravicah, ki jih je proglasil francoski narod in je s tem tudi drugim narodom podal trdno idejno izhodišče v njihovi borbi za enakopravnost, svobodo vesti, svobodo dela in svobodo misli.

Sto in štirideset let je poteklo od zavzetja Bastilje in vso to dobo lahko točno zasledu-

Agrarna reforma.

Skrb za kmete.

Zagrebske »Novosti«, katerim se res ne more očitati, da bi bile opozicijske ali »prevrten« list, pišejo dne 13. julija na uvodnem mestu sledeče:

V raznih pravicah mora naša družba, mora naša država posvetiti svojo skrb najmočnejšemu družabnemu sloju — kmetu. Treba je okrepiti proizvajalno moč kmeta, treba mu je dati potrebno šolsko izobrazbo in v zvezi z njegovim delom izpremeniti šolski pouk, treba je razvijati smisel za zdravje itd. V zvezi z gospodarskim dvigom kmeta stoji tudi razvijanje smisla za združništvo in za nakup in prodajo blaga preko zadrug, kar bi na veliko rešilo njegove pridelke iz rok brezvestnih špekulantov in omogočilo direktno zvezo med producenti in konzumenti. Da se na kratko izrazimo: Mi vsi se moramo brigati za preporod naše vasi. Mi moramo delati na to, ker dvigamo s tem gospodarsko moč cele države in premožen kmet bo najboljši odjemalec za industrijsko blago, na drugi strani pa rešujemo s tem veliko

socialno-politično nalogo.

Ta naloga obstoji v tem, da preprečimo odseljevanje kmetov z dežele v mesta in da s tem preprečimo proletariziranje kmetov. Kmet, ki se preseli v mesto, postane navaden delavec, ki mora sprejeti vsako delo za vsako plačo, s čemur povišuje število brezposelnih. Res je sicer, da se rodi na kmetih odvišek ljudi, ki se ne morejo preživeti doma in si ne morejo ustanoviti svojega doma. Ta odtok ljudi z dežele je težko ustaviti, a to tudi ni potrebno. Treba pa je na ta odtok paziti in ga regulirati. Pri nas imamo mnogo zemlje, kjer bi lahko živelo še na milijone ljudi, če bi znali preurediti kmečko gospodarstvo in izpeljati sistematično notranjo kolonizacijo (naseljevanje ljudi na deželi). Zanimivo je, da poskušajo v vseh državah, kjer je prebivalstvo gosto naseljeno v velemestih, ustanoviti čim več malih kmetij. To prizadevanje ne izvira samo iz želje, da se ta ali ona država osvobodí uvoza kmečkih pridelkov iz tujine, ampak izvira iz želje, da se prepreči proletariziranje kmetov z vsemi posledicami vred, ki izvirajo odtod za narod in za moderno družbo. Pokret proti dotoku kmetov v mesto je posebno velik v Italiji, kjer je odhod kmetov v mesto podvržen strogi kontroli (sicer italijanski veleposestniki ne bi imeli dovolj delavcev na razpolago. Malih kmetov v Italiji namreč ni, ampak so samo »koloni«, ki obdelujejo zemljo za graščake, katerim morajo oddajati po več kot polovico pridelka. Op. ured.).

Preporod vasi in preporod kmečkega gospodarstva zahteva torej največjo skrb države in družbe. Ker pa vladajo pri nas posebne razmere, moramo priti do tega preporoda na svoj poseben način. Naš kmet je v naši narodni državi najmočnejši politični činitelj.

Kmet — nosilec demokracije.

Naš kmet je torej nosilec demokracije. Zato pa mora biti gospodarsko neodvisen, mora biti izobražen vsaj toliko, da pozna glavna vprašanja državnega življenja in mora biti moralno zdrav.

Gospodarska osvoboditev kmeta se bo

jemo razvoj orjaškega boja, ki ima svoj zaroček v prvem podvigu francoskega »tretjega stanu«, t. j. kmetov in delavcev. Tako je ta dogodek postal simbol borbe za pravice človeštva in ob vsakoletnem pariškem spominskem slavlju utripljejo srca vseh svobodnih in svobode željnih narodov v hvaležnosti do prvih pionirjev nove dobe v zgodovini človeštva. — (Iz »Jutra« od 14. julija 1929.)

izvršila s sredstvi, ki jih bo zbrala nova Agrarna banka (to velja bolj za južne kraje naše države, op. ured.), ki ne bo zbirala samo denarja, ampak bo omogočila kmetu gospodarski napredek in zadržno organizacijo in notranje naseljevanje.

Agrarna reforma.

Za to veliko delo pa še nismo ustvarili predpogojev, to je, mi nismo še rešili agrarne reforme. Agrarna reforma pomeni ustvarjanje srednjih in malih kmetij in se popolnoma uje ma z glavno črto naše agrarne politike. — Minilo je pa že 9 let in tisti, ki so dobili zemljo od veleposestnikov, še danes ne vedo, kako bo z njimi. Tu so se dogajale razne stvari, začeni od fakultativnega odkupa pa do stvarjanja supermaksimumov, kar pomeni vračanje zemlje veleposestnikom. V agrarno reformo so se zalezli tudi špekulanti in posamezna veleposestva so prišla v roke bank, katerih interes je, da bi bila odkupna cena čim višja in da bi bilo čim več supermaksimuma. Vlada pa je vzela v pretres tudi to vprašanje in ga podvrgla reviziji. Agrarna reforma se bo sprovedla po že izraženih željah Nj. Vel. kralja in nikomur ne bo odvzeta zemlja, ki mu je bila dana v obdelovanje. Nobeni interes tu ne bodo vplivali razun interesov zakupnikov — kmetov. To je potrebno povedati, da se bodo mogli agrarni interesenti čim bolj skrbno posvetiti gospodarstvu. <

• • •

Zakon o zidanju hiš delavcev in malih kmetov ter osnavljanju malih kmetij.

V zvezi z agrarno reformo je izšel v Uradnem listu št. 9 z dne 24. januarja 1923 »Zakon o izvedbi delne razlastitve veleposestev za javne interese, kolonizacijo in napravlanje delavskih in uradniških stanovanj in vrtov.«

Na podlagi tega zakona sme minister za agrarno reformo takoj izvesti razlastitev veleposestev, ako so taka zemljišča potrebna za osnavljanje malih kmetij in napravlanje delavskih stanovanj in vrtov. Taka zemljišča določa minister ter izvršuje njihovo razlastitev in porazdelitev.

Razlastitev smejo zahtevati:

V svojem imenu za javne občinske interese in za gradnjo delavskih in uradniških stanovanj in vrtov pristojna občinska oblastva (župani).

V imenu posameznih poljedelcev za osnavljanje malih kmetij pristojni občinski agrarni odbori.

Prošnje za razlastitev, obrazložene s potrebo in opremljene z načrti, katastralno-posesnimi polami, zemljeknjižnimi izpiski dotičnega zemljišča in drugimi potrebnimi listinami, se morajo vlagati pri okrožnem agrarnem uradu.

Višina končne odškodnine za razlašeno zemljišče in zgradbe na veleposestvih se uredi po zakonodajstvu ob izvedbi končne razlastitve veleposestev.

Ta zakon dovoljuje tudi takojšnjo razlastitev onih hiš na veleposestvih, v katerih stanujejo delavci in mali kmetje.

Zato opozarjamo vse one agrarne intere-

sente in člane naše Zveze, ki stanujejo po graščinskih bajtah, da takoj vložijo potom občinskega agrarnega odbora prošnje na Okrožni agrarni urad za razlastitev teh hiš in okolišnih vrtov. Enako naj postopajo tudi tisti, ki bi si radi pridobili stavbni svet na veleposestvih, ki spadajo pod agrarno reformo, da si sezidajo nove hiše, kakor tudi oni, ki hočejo osnovati male kmetije.

* * *

Vsem agrarnim interesentom.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov je dobila od večih strani sporočila, da so pričeli nasprotniki agrarne reforme z nečedno agitacijo med agrarnimi interesenti. Nepoučeni, nezavedni in neizobraženi agrarni interesenti jim pa nasedajo in se boje. Nasprotniki agrarne reforme vidijo, da se je velika armada siromašnih bajtarjev in delavcev vendarle pričela gibati, da se počasi organizira, počuje in izobrazuje ter čim dalje bolj odločno nastopa za pravično izvedbo agrarne reforme tudi v Sloveniji, kakor je po postavah in naredbah določeno. Povezani v močno Zvezo slovenskih agrarnih interesentov budno čuvajo svoje interese ter odločno zahtevajo svoje pravice.

Potom svoje organizacije pozorno sledijo izvedbi agrarne reforme in odbijajo vse poskuse od strani veleposestnikov in nasprotnikov agrarne reforme, da jo izigrajo.

Ta žilava akcija Zveze slovenskih agrarnih interesentov pa ne da pokoja nasprotnikom agrarne reforme. Trudijo in mučijo se na vse načine, kako bi obrezuspešili naše delo. Najuspešnejše sredstvo se jim zdi zanesiti razdor med same agrarne interesente ter neslogo med člane Zveze slovenskih agrarnih interesentov. Zato širijo po tajinstvenih potih med nje vesti, da bo vsak, kdor se bo organiziral v Zvezi, zgubil agrarno zemljo in da bo Zveza vso zemljo zapravdala, češ da vodi veliko tožbo proti veleposestnikom.

Za vsakega pametnega človeka je namen take agitacije proti naši organizaciji prozoren. Nevarnost je pa za nepoučene in neizobražene. Radi teh ugotavljam, da je Zveza slovenskih agrarnih interesentov od državnih oblasti priznana organizacija, ki ima potrjena pravila od Velikega župana ljubljanske oblasti z dne 18. februarja 1929 pod št. U. br. 1786/III. Ugotavljam, da Zveza deluje v smislu teh pravil neumorno za interese svojih članov. Član Zveze pa postane na podlagi potrjenih pravil vsak agrarni interesent v Sloveniji, ki plača določeno vpisnino in članarino. Iz tega sledi, da je vse delo Zveze popolnoma zakonito. Po prizadevanju Zveze se bodo vsa ona veleposestva, katerim še ni bila nobena zemlja odvzeta, a bi se jim po zakonu morala, podvrgla reviziji ter se bo oddvojena zemlja preko maksimuma razdelila med agrarne interesente. Ravno tako se bo postopalo z veleposestvi, katerim je bilo premalo odvzeto. Zveza res vodi pravdo, ampak ne pred sodiščem, temveč pred licem celega slovenskega naroda in ržave za zakonite pravice slovenskih agrarnih interesentov. V tej pravdi pa nimajo agrarni interesenti ničesar drugega izgubiti razen svojega siromaštva.

Naš boj in naša pravda je pravična in zakonita. Čim bolj bodo agrarni interesenti složni, čim jačja bo njihova organizacija, tem uspešnejša bo njihova borba. Nezavedne podučite, one pa, ki zavestno trosijo laži, nam pa imenujte.

* * *

Sestanek agrarnih interesentov v Ribnici je bil lepo obiskan. Predsedoval mu je g. Jakob Mate. Geometer Milan Mravlje je obširno poročal o zakonih in naredbah o agrarni reformi ter o delu Zveze slovenskih agrarnih interesentov.

Todenski koledar:

- 21. julija, nedelja: Prakseda.
- 22. julija, ponedeljek: Magdalena.
- 23. julija, torek: Apolinarij.
- 24. julija, sreda: Kristina.
- 25. julija, četrtek: Jakob.
- 26. julija, petek: Ana.
- 27. julija, sobota: Pantaleon.

Sejmi:

- 22. julija: Sodražica, Hinje, Sv. Magdalena, Sv. Mohor, Sv. Urban.
- 23. julija: Banjaloka pri Koč.
- 24. julija: Semič.
- 25. julija: Vel. Loka, Kočevje, Vrhnika, Kozje, Loka, Sela, Žalec, Dobrovnik, Lipnica.
- 26. julija: Leskovec, Višnja gora, Radovljica, Domžale, Bitnje, Cerknica, Fram, Sv. Križ, Tinsko, Teharje.

Valute.

Dati moramo za:

	Din
1 nem. marko	13.57
1 švic. frank	10.95
1 avstr. šiling	8.—
1 angl. funt	276.40
1 amer. dolar	56.80
1 franc. frank	2.23
1 čsl. krono	1.68
1 ital. liro	2.98

„Mi se mnogo izprehajamo,“

pravi mlada gospa Mica. „Časa imamo dosti, pa tudi gospodinjstvo me preveč ne utruja, ker peremo tako, da vzamemo RADION, ki pere sam.“

Varuje perilo!

Vprašanje zaposlitve delavcev na Francoskem in Holandskem.

(France Žužek, šef »Javne borze dela« v Ljubljani.)

O vprašanju zaposlitve slovenskega delavca na Francoskem, Holandskem, odnosno na kontinentu zapadne Evrope sploh, se je letos v slovenski javnosti razpravljalo mnogo. Ena stran, kateri na čelu je prečastiti duhovni svetnik Janez Kalan, odsvetuje v splošnem plasiranje našega delavstva na zapadnem kontinentu in to iz narodnih, verskih in moralnih ozirrov. Druga stran, navajena gospodarskih pogledov na celo to vprašanje, pa je mnenja, da moramo ipak gledati na to, da čim več svojega delavstva zaposlimo v inozemstvu.

Borze dela so dejansko ustanovljene za regulacijo delavnega trga v državi. Vendar so sile razmer prignale tudi te ustanove do tega, da se morale začeti posvečati svojo pozornost tudi vprašanju izseljenišva, ki postaja za Slovence splošen socialen problem. V zadnjem

času so se ljudje na splošno začeli obračati na Borzo dela s pismi, da naj jih skušajo zaposliti v inozemstvu, ker doma ne dobijo dela in pravega zaslužka. Zlasti je pokazalo Prekmurje in pa tudi viničarski kraji Štajerske, da ima Slovenija mnogo preveč delavnih sil na razpolago, kakor pa jih more zaposliti doma. V Sloveniji se razvija industrija polagoma. Zadnje čase je narasla krog Kranja tekstilna industrija. Ta zaposluje več sto delavk in delavcev. Javnost meni, da je s tem rešen precejšen problem zaposlitve našega delavstva. Dejstva govore nasprotno. Ako pogledate namreč statistične podatke »Okrožnega urada za zavarovanje delavcev« v Ljubljani, boste ugotovili, da je povprečna mezda tekstilnega delavstva v Sloveniji nizka, število obolenj pa sorazmerno zelo veliko, tako, da pomenjajo tekstilne tovarne za Gorenjsko pojetičenje go-

renjskega delavstva. Obratni kapital teh tovarn je večinoma v rokah inozemskih koncernov tako, da nam gre velika večina čistega dobička iz države. Slovencem pa ostaja na jetiki obolelo delavstvo na hrbtu.

Temeljem statističnih podatkov »Delavske zbornice za Slovenijo« znaša letni prirastek delazmožnega prebivalstva pri nas 6000 glav. To se pravi, da bi morala naša industrija in obrt letno napredovati tako, da bi lahko zaposlila na novo 6000 delavcev. Ker tega ni, raste odstotek nezaposlenega delavstva iz leta v leto, pritisk odvišnih delovnih sil s kmetov v mestna industrijska središča pa je čimdalje hujši. Prihodnja leta bodo ta pritisk še stopnjevala.

Odvišne tisoče delavnih moči bomo morali nekje spraviti do kruha in eksistence. Na eni strani se bo morala država v zvezi z deželimi samoupravami vreči na vprašanje notranje kolonizacije, na drugi strani pa bomo morali skušati zaposliti čim več slovenskega delavstva v zapadni Evropi. Po statistiki »Delavske zbornice za Slovenijo«, katera bo izšla letošnje jeseni, moremo napovedati k vprašanju zaposlitve našega delavstva na zapadni celini sledečo prognozo:

Pred vojno se je na Slovenskem izselilo približno ravno toliko delavstva, kolikor je bilo novorojenih.

Med vojno je izseljeništvu prenehalo. Zgodilo se je celo, da so prišli v domovino vsi tisti, ki so bili sicer izven avstrijske države, a so morali pod orožje.

Po končani vojni se na Slovenskem število padlih vobče ni poznalo v glavnem samo vsled tega, ker se štiri leta ljudje niso nič izseljevali.

Druge evropske države, zlasti pa zapadne, niso nikdar imele tako visokega števila izseljenikov. Zato se je zguba na padlih med svetovno vojno poznala tam popolnoma jasno. Poleg tega prihajamo sedaj v dobo, v kateri se čuti v Nemčiji, Franciji, Belgiji itd. vsled zmanjšane števila porodov med svetovno vojno pomanjkanje delovnih moči. In tako išče sedaj Francija v naši državi več tisoč delavcev, enako Holandska in se bo povpraševanje v prihodnjih letih še stopnjevalo. Povpraševanje gre v glavnem za rudarji, zidarji, tesarji, kovinarji, tovarniškimi delavci kakor tudi za zdravimi kmetijskimi težaki.

»Javna borza dela« je v stiku z merodajnimi činitelji in bo organizirala transporte tako v eno, kakor tudi v drugo državo, čim bo mogla zasigurati našemu delavstvu naj minimalne eksistenčne plače.

Zdi se mi, da ne pomaga preveč prelivati solza o škodah, ki jih trpi naše delavstvo v verskem, narodnem in moralnem oziru v inozemstvu. Dejstvo je, da naše delavstvo doma ne dobi kruha, zunaj pa mu je na razpolago, čeprav ne zmerom z medom namazan. Pač pa bi mi morali poudariti eno: Slovensko izobraženstvo se je vedno premalo brigalo za svoje emigrante. Sem pa tja se je kdo zanimal zanje, v celoti pa smo točili za njimi samo krokodilove solze, ne da bi v konkretnih slučajih storili zanje kaj posebnega in izdatnega. Popreje je bil Janez v Argentini, Braziliji, Kanadi in vsepovsod drugod, predno smo se spomnili, da je ta človek ipak kri naše krvi in vedragocen ud majhnega slovenskega naroda.

V Zagrebu imamo izseljeniški komisariat kraljevine SHS. V Ljubljani posluje pod spretnim vodstvom gospoda ravnatelja Finka Oblastni izseljeniški urad, ki ima razpredeno mrežo zaupnikov in dopisnikov že po celém svetu. V Ljubljani ima sedež Rafaelova družba, ki je po dolgih letih zopet stopila v akcijo. In tu so končno slovenske Borze dela v Ljubljani, v Celju, v Mariboru in v Murski Soboti. Že te ustanove so dovolj jaki činitelji, da vzamejo vprašanje izseljeništvu odločno v svoje roke in da ga regulirajo v tako strugo,

ki bo za slovensko delavstvo najboljša, za industrijo in obrt neškodljiva, narodnemu gospodarstvu pa celo v korist. Treba je najti samo primerna sredstva, zlasti pa denarja. Kajti vedno ostane resničen pregovor: Viel Geld, viel Musik, wenig Geld, wenig Musik.

Koristno za vsake hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, kopalne robe, kravate, lino damsko, moške in stroške triko-perile, dišeče mila, torbice, šipka, potrebnine za šivilje, krojače, tapetniki, čake, ševljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINO, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vođe.

POLITIČNE VESTI

»Slovenski rod«.

V »Slovincu« opazujemo že nekaj časa zanimivo izpremembo. »Slovenec«, ki je nekaj odločno odklanjal za Slovence naziv »pleme« (»slovensko pleme«), in ravno tako odločno zagovarjal za Slovence naziv »narod«, kar je tudi popolnoma pravilno, piše sedaj dosledno le »slovenski rod« (o rodovih govorimo pri divjakih in pri kurah). Kaj se neki »izza brda valja«? Pred 100 leti so pač pisali o slovenskem »rodu«, danes pa to ni več potrebno. Je to sicer malenkost, ampak prav važna malenkost, ki prav mnogo pomeni.

Lepe razmere.

V najnovšem času poročajo razni časopisi o jako čudnih razmerah v upravi beograjske mestne občine.

Prva afera, o kateri so poročali listi, se tiče občinskega blagajnika. Ta gospod ni hotel izplačavati zneskov, ki jih je bila dolžna izplačati beograjska občina, drugače kakor proti primerni proviziji (podkupnini). Niti občinskim uslužbencem ni hotel izplačevati njihovih plač, če mu niso dali nekaj na roko. Tako je »delal« blagajnik leta in leta, dokler ga ni na premeten način »ujel« neki vplivni gospod, ki mu je dal za podkupnino zaznamovani tisočak, zaznamovan seveda pred pričami. Ko so po prijavi začeli preiskovati blagajnikovo stanovanje, so zaznamovani tisočak res našli. Zakoniti kazni se je blagajnik ognil s samomorom.

Veliko senzacijo vzbuja tudi umazana afera, ki so jo odkrili te dni. Znani »intelektualec« profesor Grujić, ki je organiziral v Beogradu tudi »Ljudsko univerzo«, in bivši vodja užitniškega urada beograjske občine, je upravljal tudi mnoga humanitarna, kulturna in socialna društva. Zbiral je denar za delavce in siromake in je razpolagal sam z velikimi vsotami. O svojem delu in o denarju pa ni nikomur polagal računov. Te dni pa je posebna komisija njegovo »delovanje« pregledala nekoliko natančneje in ugotovila primanjkljaj v znesku 200.000 Din. Profesor je prosil podžupana za kratek odlog, da nadomesti primanjkljaj, in da stvar ne pride v javnost, toda dovoljeni mu rok je porabil za beg. Za njim je izdana tiralica.

Posebno lepe razmere pa so morale vladati v upravi beograjske občinske elektrarne. Primanjkljaj, ki ga je doslej ugotovil pravni zastopnik občine, gre na milijone. Inkasanti elektrarne so pač pobirali denar, toda uradniki so si denar med seboj razdelili, vknjižili pa niso nič. V uradnih prostorih leži v

največjem neredu na tisoče nevpisanih pobotnic. Od velikih odjemalcev pa so sleparji jemali naplačila kar brez pobotnic in jim sploh računov niso pošiljali.

Na ta način je trpela občinska blagajna v Beogradu silno škodo in ni čudno, da občina ni mogla sama vrniti posojila v znesku 3 milijonov dolarjev (skoro 200 milijonov dinarjev), ki je nedavno zapadlo. Ker pa je za vrnitev tega posojila jamčila država, je morala država to posojilo tudi plačati.

Kdo bo plačeval?

Te dni je mednarodno razsodišče v Haagu razsodilo spor med našo državo in med upniki, ki so bivši kraljevini Srbiji posodili pred vojno okoli ene milijarde zlatih frankov, ki pa jih kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev po vojni ni hotela vračati v zlatu, ampak je hotela dolg odplačevati samo v papirnatih frankih. Francoski in drugi upniki so se pritožili na razsodišče v Haagu, ki je razsodilo, da moramo ta dolg, ki ga je napravila Srbija pred vojno, vrniti v zlatu. To se pravi: Namesto dveh milijard dinarjev jih bo treba plačati devet! Samo letne obresti od tega dolga bodo znašale v našem državnem proračunu okoli pol milijarde dinarjev, kar bo za davkoplačevalce občutno breme.

O tej zadevi so objavile zagrebške »Novosti« in po njih »Slovenski narod« od 15. julija sledeče poročilo:

»Razsodba arbitražnega sodišča (t. j. razsodišča, op. ur.) v Haagu o vprašanju zlate klavzule v predvojnih srbskih dolgovih je izpadla, kakor se je moglo pričakovati, v našo škodo. To pomeni s drugimi besedami, da blizu 900 milijonov frankov srbskih predvojnih dolgov niso sedanji francoski franki, marveč predvojni franki v zlatu. Po našem stališču bi nas ta dolg obremenjeval s kakima dvema milijardama dinarjev, po razsodbi arbitražnega sodišča pa znaša ta dolg blizu 9 milijard dinarjev. Razlika je na dlani in bo igrala usodno vlogo v razvoju naših državnih financ. Zaradi našega gospodarskega položaja ne bomo mogli prva leta plačevati obresti in amortizacije popolnoma v zlatih frankih, marveč samo 40 do 50 odstotkov, kakor se sliče vprašanje uredile Bolgarska, Turčija in Rumunija. Razlika je le v tem, da so te države sklenile sporazum brez procesa pred razsodiščem v Haagu. Njihov položaj je bil znatno ugodnejši od našega. Francoski porterji (lastniki zadolžnic, op. ur.) imajo v rokah razsodbo Haaga, da so to zlati franki. Ako se ne poravnamo glede letnih kvot, bo moralo razsodišče v Haagu še enkrat razsoditi, koliko naj znašajo naša letna plačila.

Da je prišlo do tega položaja, smo krivi sami. Pred 5., 6. leti je prosila organizacija porterjev (lastnikov zadolžnic, op. ur.) naših predvojnih dolgov, naj se vendar prično pogajanja o vsaj delni valorizaciji naših predvojnih dolgov. Njihove zahteve so bile tedaj še prav skromne. Tedaj pa nismo hoteli ničesar slišati o kakí valorizaciji (o plačanju v zlatu, op. ur.) in smo bahavo odvrčali, da plačamo le francoske franke (namreč papirnat, op. ur.). Ko je bil tedaj minister financ v Parizu in ga je hotela organizacija porterjev obiskati, jo je zavrnil in je sploh ni hotel sprejeti. Njegova okolica pa, ki je vedela, kako se bo igra končala, je strumno kupovala obveznice srbskih predvojnih dolgov, ki so tiste čase notirale bagatelo. Sedaj, ko je razsodba tu in ko bodo obveznice še bolj poskočile v tečaju, se bodo ti ljudje še okoristili z našo nekdanjo bahavostjo in trdoglavostjo.

To je strahovita obtožba nekdanjega našega finančnega ministra in človek se nehoti vprašuje, če ne spadajo vsi, namreč minister in njegova »okolica«, ki je omenjena zgoraj, pred najstrožje sodišče!

Vprašanje oblastnih komisarjev v Sloveniji.

Že zadnjič smo poročali v našem listu, da je banjaluški oblastni komisar podal ostavko na svoje mesto z ozirom na poseben razpis ministra za notranje zadeve, ki proglašja, da je služba oblastnih komisarjev nezdržljiva z odvetniškim poklicem in pripomnili, da bodo sledile ostavke tudi drugih komisarjev, ki so odvetniki.

Glede slovenskih oblastnih komisarjev poroča »Jutro« z dne 11. julija 1929 v št. 159 sledeče:

Beograd, 10. julija p. Kakor znano je bilo notranje ministrstvo izdalo razpis, ki proglašja, da je služba oblastnih komisarjev nezdržljiva z odvetniškim poklicem. Oblastnim komisarjem, ki so odvetniki, je bilo na prosto dano, da resignirajo kot odvetniki ter zaprosijo pisarne ali pa odstopijo kot oblastni komisarji. To se je tudi povsod že izvršilo, razen v Ljubljani in Mariboru, kjer imata oblastna komisarja dr. Leskovar in dr. Natlačen istočasno velike odvetniške pisarne.

Oba oblastna komisarja sta proti razpisu notranjega ministrstva vložila neke vrste ugovor. Kakor se sedaj doznava, ministrstvo notranjih del ni uvažilo argumentov mariborskega in ljubljanskega oblastnega komisarja ter je odredilo, da se ima tudi v Ljubljani in Mariboru postopati po razpisu, odnosno ima kompetentni veliki župan oblastnega komisarja razrešiti, ako se ne odloči zapreti svoje odvetniške pisarne.

Dotični akt je že odšel iz Beograda in je zato tako v Ljubljani, kakor v Mariboru pričakovati neposredne odločitve.

Smatra se za najboljši izhod, da povsod prevzamejo vodstvo samoupravnih poslov objektivni in nevtralni državni uradniki.

Značilen francoski glas.

Glasilo francoske vlade je veliki pariški list »Temps« (reci: Tan). Ta list piše o krajevini SHS med drugim:

PODLISTEK

Peter Rosegger:

Drvarjeva koča.

(Po naše pripoveduje Ivan Albrecht.)

(Nadaljevanje.)

Lahek sunek vetra, ki se je zaletel v okno, je prebudil ženko. Nažgala je luč, da bi pogledala po bolnici. Ta je dremala.

V sobi se je bilo shladilo. Ženka je hotela prinesiti stari materi svojo odejo. Stara mati je zdaj spala sladko spanje in ni imela nič težav z dihanjem.

Tako sladko že davno ni počivala, še nikdar ne vse svoje žive dni. Preselila se je v večni mir.

Smolenica je medlo in rdeče vzplamtevala, ko da hoče zopet pobarvati pobledelo obličje...

Julkica se je smehlala v snu in se stiskala k bratcu pod vrat. Ženkica se je zgrudila na stol in si zakrila obraz. Ustnice so ji podrhtevale. Glasu ni bilo preko njih, solz ne v očeh — vse, vse je bilo v srcu! —

Smolenica je ugasnila, toda žerjavica je še dolgo žarela liki ljubezni spomin na srce, ki ga ni več.

Po oknih so cvetele čudovite ledene rože in skozi je poblestevala jutranja zarja.

Ženka je šla in zakurila v peči ter je pomolzla kozi, da je pripravila malima moč-

»Pred šestimi meseci je bila razpuščena Narodna skupščina in vrši sedaj vodstvo vseh poslov vlada, ki ji predseduje general Pera Živković. Nova vlada je odgovorna samo kralju. V času, ko je strankarska borba globoko pretresala kraljevino, ko je nasprotje med Srbi in Hrvati prepogosto motilo in preprečevalo vsakršno parlamentarno akcijo, je morala beograjska vlada prebroditi mnogo težav, ki so izvirale iz notranjega položaja, da bi mogla praktično delovati v zunanji politiki. Okolnosti, v katerih so se morale ratificirati nettunske konvencije, so bile sila značilne za ta položaj. Sedaj ni več tako. Vlada lahko prevzema vsako odgovornost, ker ni treba več računati s pritiskom med seboj pobijajočih se strank.

Res je, da sedanjega režima ni mogoče smatrati za definitivnega in se opravičuje v toliko, da je treba sedaj Jugoslavijo razbremeniti s položajem, v katerega ga je pahnila srbsko-hrvatska rivaliteta in nesposobnost strank, da omogočijo kontinuiteto zdrave notranje in zunanje politike s pomočjo vlade, ki bi v normalnih razmerah sodelovala z narodnim predstavništvom.

Sedanji režim ima nalogo, da pripravi novo ustavo, ki bo jamčila za politično edinstvo jugoslovenske države, toda tako, da bi v bodoče ne bilo podvrženo vplivu in pritisku notranjih kriz. V toku prvih šest mesecev svojega obstanka je vlada generala Živkovića jasno pokazala svoje miroljubne tendence, ki vodijo tudi njeno zunanjo politiko.

Konec zarote v Rumuniji.

Protj sedanji rumunski kmečki vladi so osnovali ljudje, ki so bili prej na vladi, v zvezi z nekimi generali zaroto z namenom, da strmoglavijo kmečko vlado in da se sami zopet polaste državne moči z nasiljem. Zaroto so osnovali z izgovorom, da hočejo »rešiti domovino«, v resnici pa zato, da bi zopet mogli priti do državne blagajne in jo po svoji stari navadi prazniti v korist svojih žepov. Kmečka vlada pa je za zaroto pravočasno

zvedela in je zarotnike polovila in zaprla. Sedaj gospodje lahko premišlujejo v zaporu o nadaljnjih zarotniških načrtih. Kmečka vlada bo sedaj lahko mirno izvedla upravno reformo v Rumuniji v federativnem smislu. Rumunija bo razdeljena na 8 »oblasti«, ki se bodo same samostojno upravljale kakor male države. Tako bodo »novi kraji« (prečani) v Rumuniji rešeni centralističnih pijavk iz »starih krajev«.

DOPISI.

Z Golega. V nedeljo 14. t. m. smo imeli na Golem velik gasilski praznik. Dolgoletna želja naših vaščanov se je uresničila. Blagoslovili smo novo gasilsko brizgalno. Brizgalna je lep izdelek na ročni pogon. Pri preizkušnji je pokazala, da bo kos rdečemu petelinu, katerega pa nas Bog le obvaruj. Brizgalno je blagoslovil domač g. župnik, ki je imel ob tej lepi priliki na ponosne gasilce in ostale vaščane krasen nagovor. Trla ga je samo misel, kakor nas vse, kaj bo v kritičnem momentu, če nam bo zmanjkalo vode, s katero je naša drugače lepa vas bolj slabo preskrbljena. Po blagoslovu brizgalne se je vršila na obširnem Ponikvarjevem dvorišču in ostalih prostorih lepo uspela gasilska veselica, pri kateri je sodelovala skoraj cela vas, tako, da je bilo res veselje. Pred vsem pa se mora omeniti naše neumorne gasilce, ki so celo prireditev vodili in jo tako častno speljali. Okoličani so nas ta dan v obilnem številu obiskali. Predvsem pa naj omenimo sosedno prostovoljno gasilno društvo iz Želimelj, ki nas je posejlo korporativno s svojim načelnikom Podlogarjem na čelu. Letina kaže pri nas jako lepo, posebno sadje obeta obilo.

Mala Nedelja. Narodno kulturno društvo priredi v nedeljo 28. julija točno ob pol 4. uri ljudsko veselico z veseloigro »Stari grehi«. Med odmori in pri prosti zabavi s plesom svira prvovrstna godba iz Medžimurja. Vabljeni vsi k obilni udeležbi.

nika. Kozji sta imeli ta dan manj mleka nego sicer. Morda zato, ker ženka ni pela? Ko sta se otroka prebudila, je rekla, naj bosta danes tiho in naj molita, ker je umrla stara mati. Potem sta smela pogledati mrtvo truplo. Anžek je dejal, da stara mati ni mrtva. Saj še leži tu in samo spi. Tedaj je ženka poljubila svojo deco in se je slednjič lahko razjokala.

Nato je vzela voščeno svečo iz omare. Ko je pokrila mrliča z rjuho, je prižgala voščenko in postavilo predno malo razpelo, ki je sicer stalo v kotu na oltarčku. Potem je opravljala svoja dela kakor sicer vse dni. Mislila pa je neprestano na večer, ko pride on in bo videl.

Zunaj je vel mrzel veter in je pometal sneg ter ga nasul v vse špranje in na okna, da se je čisto stemnilo v kočici. In voščenska je tako čudno osvetljevala steno.

Otroka sta se bala in sta šla k materi v malo kuhinjo. Tam je ždela pri ognjišču in molila. Veselo plapolajoči ogenj jo je dojmil tako domače in ji je olajšal srce.

Tako je pričakala večera. Ta je prišel, ali — Matevža ni bilo. — Že davno je bila minila ura, ko je navadno potrkal na vrata, pozdravil ženo in mamico ter prižemal deco na brkata usta. Nocoj je bila ta ura že davno minila. Saj ne more priti, ni mogoče. Snega je klaftrno na visoko, a od trebeža do kočje je poleteli dobre tri ure hoda.

Morda je poskusil, pa je gazil dalje in dalje, dokler se ni bolj in bolj pogrezal. Utrujen je hotel malo počivati, je zaspal in — ga je zamedlo. —

Ona mrtva in z rajno pokopana v snegu, ločena od njega in brez vse pomoči, brez vsakršne človeške tolažbe!

Take misli so mučile srce uboge žene. Ženka je planila k oknu in ga sunkoma odprla, kakor da hoče poklicati na pomoč drevje, ves gozd in zemljo in nebo! Potem je spet omahnila na ograjo pri ognjišču in je stisnila otroka na valujoča prsa, ko da sta odslej njeno edino, njeno edinstveno edino, čemur lahko do dna daruje zakonsko zvestobo in spoštovanje matere, združeno v brezmejni ljubezni do otrok! —

Ogenj na ognjišču je ugasnil. Ona ni videla. Držala je deco v naročju in skrivala obraz v mlade kodre. Tedaj je potrkalo na vrata.

Ženka je planila pokonci: »Tu je! Čast in hvala Bogu!«

Prižgala je tresko in je šla odpirat. Vrata se niso dala odpreti. Od zunaj je pritiskala nanje presilna peza snega. Zdajci so se odmaknila: »Slednjič si tu, Matevž! Bog te sprimi tisočkrat!« je tožno zavriskala prihajajočemu nasproti. Potem je mukoma kriknila in treska ji je padla iz drhteče roke.

Ni bil Matevž. Tujec je bil.

Dejal je: »Pomirite se, dobra ženska! Prosil bi vas samo prenočišča za to strašansko noč.«

»Seve, ostanite! Toda moj mož, — pride tudi on? Ga niste videli? Ne veste nič o njem? Prosim vas!« je tarnala ženka.

»Ga ne poznam.«

»Ga ne poznate, mojega moža, drvarja Matevža? I, kaj ne prihajate semkaj raz vas?«

»Matevž? Drvar? Matevž je vaš mož?«

»Ne res, saj ga ni zamedlo! — Ali ga je? Kar brž mi naravnost povejte — Bom že prenesla — saj prenesem vse! — vse! —«

(Dalje prihodnjič.)

NOVICE.

Nj. Vel. kralj v slovenski kmečki hiši. Pretekli teden je prepotoval kralj v avtu Slovenijo ter se pri tej priliki ustavil tudi v kmečki hiši med Brezicami in Krškim. Doma je bila samo gospodinja, vsi drugi so bili na polju. Kralj se je z gospodinjo pogovarjal, ogledal gospodarska poslopja ter pohvalil čistoto in red. Kralj je obdaril domača otročička. Eden je dobil cekin, drugi pa škatljo bonbonov.

Kipar Ivan Zajec je obhajal te dni svoj 60-letni jubilej. Kipar Zajec je napravil spomenik našega največjega pesnika Franceta Prešerna, ki je postavljen na Marijinem trgu v Ljubljani.

Umrl je v Kamniku dolgoletni upravitelj na Jablani pri Trzinu gospod Josip Riedl. Pokojni je bil kremenit značaj, velik prijatelj in pristaš bivšega kmetkega gibanja. Naj v miru počiva v domači grudi. Njegovim ostalim naše sožalje.

Zborovanje gasilcev. Preteklo nedeljo se je vršilo v Celju zborovanje Jugoslovanske gasilske zveze, ki je bilo polnoštevilno zastopano po župnih delegatih. Na zborovanju so bili sprejeti važni sklepi, ki bodo razvoj gasilstva še razširili in poglobili. Že sedaj je v članenih v Zvezi 36 žup s 644 društvi in 22.000 člani.

Seja pododbora »Zveze društev kmetških fantov in deklet« za celjsko okrožje se bo vršila v nedeljo, 21. t. m. ob 3. uri pop. v hotelu Union (Celjski dom) v Celju. Ker je dnevni red zelo važen, se prosi polnoštevilne udeležbe. Zbirališče pred hotelom Union. — Za pododbor: Ivan Kronovšek ml., t. č. predsednik.

Sovodenj. Društvo kmetških fantov in deklet Sovodenj naznanja ceni. občinstvu, da se vrši tekma koscev dne 21. julija in ne 14. kot je bilo javljeno. Vrši se ob 4. uri pop. Občinstvo se uljudno vabi. — Odbor.

Nova invalidska sodišča. Po novem invalidskem zakonu bodo invalidska sodišča pri divizijskih komandah, višje invalidsko sodišče pa pri ministrstvu za socialno politiko. Pristojnost prvih sodišč se razteza na vse osebe, ki spadajo pod zaščito invalidnega zakona in ki stalno prebivajo na ozemlju dotične divizijske komande. Višje invalidsko sodišče je samo eno za vso državo. Novi invalidski zakon dovoljuje tudi odkup invalidnine in invalidne podpore. O odkupu odloča minister za socialno politiko.

Delavec, ki bi radi šli v Francijo! »Javna borza dela« v Ljubljani, nje podružnica v Mariboru ter ekspozituri v Celju in v Murski Soboti bo postopoma organizirala transporte delavcev v Francijo. V poštev prihajajo vojašičine prosti, ne nad 45 let stari, zdravi, močni delavci, pred vsem rudarji, kovinarji, zidarji, tovarniški delavci in težaki. Kdor reflektira na zaposlitev, naj javi svoji pristojni Borzi dela (Ljubljana, Maribor, Celje, Murska Sobota) tele podatke: 1. Ime in priimek, 2. bivališče in zadnja pošta, 3. rojstno leto, 4. stan: ali samski ali oženjen, 5. število nepreskrbljenih otrok, 6. pristojna občina, 7. poklic, 8. delodajalci zadnjih dveh let, 9. kakšno delo se predvsem želi. Velika važnost se polaga na navedbo pravega poklica. — Borze dela bodo reflektante zbrale ter jih pravočasno pozvale, kdaj naj se delavci javijo v svrhu pregleda. Kdor bo pri pregledu sprejet, bo dobil osebno izkaznico, s katero bo potem lahko dobil potni list na pristojnem okrajnem glavarstvu. Manjši transporti bodo potovali iz Zagreba, večji pa s sedeža Borz dela. — »Javna borza dela« v Ljubljani.

Sprehod v parku ni nikoli prijeten, če ste prej imeli težkega dela ali če Vas še čaka. Ako jemljete za pranje perila Schichtov »Radion«, bo pranje za Vas zabava.

Upnikom Slavenske banke ponujenih 22 odstotkov. Uprava stečajne mase Slavenske banke je preko sodišča ponudila upnikom 22-odstotno poravnavo, plačljivo takoj. Upniški odbor je sklenil sklicati zbor upnikov za 25. julija, ki bo o ponujeni poravnavi končno veljavno sklepal.

Prispevki za gnojniščne jame. Iz Beograda javljajo, da je kmetijsko ministrstvo dovolilo ljubljanski oblasti Din 44.000 — kot prispevek za izboljšanje gnojnišč in gnojnišnih jam. Prispevke bodo dobivali kmetje iz ljubljanske oblasti.

Zavraten umor v Litiji. Pretekli torek je zavrato napadel delavec Polde Jevnikar lesnega trgovca iz Litije Ivana Rotarja ter mu z dolgim kuhinjskim nožem prerezal vrat. Žrtev podivjanega zločinca je po nekaj trenutkih izdihnila. Zločinca so orožniki vjeli in ga pripeljali v ljubljanske sodne zapore. Jevnikar je svoje dejanje izvršil iz maščevalnosti, ker je imel s svojo žrtvijo neko pravdo, pri kateri je bil obsojen na 6 dni zapore.

Uboj blazneža. V mariborsko bolnico je bil oddan te dni na opazovalni oddelek neki moški, katerega imena niso mogli ugotoviti. Bival je v sobi skupno z Ludovikom Zagaženom, posestnikovim sinom iz Braslovč. Pretekli teden je nenadoma sredi noči pograbil blaznež pokrov nočne posode in udaril ž njim spečega Zagažena s tako silo po glavi, da mu je razklal lobanjo, vsled česar je nesrečnež po par trenutkih umrl. Morilec je hotel nato pobegniti, a so ga prijeli in vtaknili v prisilni jopič.

Z motiko je udaril posestnikov sin Kraševac iz Brusnic na Dolenjskem Lumpretovega fanta tako močno po glavi, da je, prepeljan v bolnico, rani podlegel.

Cigani. V Križevcih je orožništvo aretiralo večjo skupino ciganov, katera je prodajala meso poginolih prašičev.

Munijsko skladišče je zletelo v zrak v kitajskem mestu Junanfuin. Eksplozija je zahtevala nad tisoč človeških žrtev.

Dva ponesrečena preko-oceanska poleta. V soboto 13. t. m. sta se dvignila v zrak na letališču Bourget v Parizu eno francosko in eno poljsko letalo. Francoski letalec se je že drugi dan vrnil, dočim je poljski strmoglavil na otok Graziosa in se ubil.

Belgijski kralj okraden. Belgijski kralj se je te dni kopal v morju. Med kopanjem mu je spreten uzmovič ukradel iz obleke zlato uro v vrednosti 100.000 frankov ter denarnico s 500 franki.

Sprava med Stalinom in Trockim. Angleški listi poročajo, da se vrše med ruskim diktatorjem Stalinom in v Turčijo izgnanim Trockijem pregovori, na podlagi katerih bi se imel vrniti Trocki v Rusijo in prevzeti poveljstvo rdeče armade. Ponudbo mu nese v Carigrad njegova sestra ga. Kameneva, žena znanega boljševiškega vodje. Stalin je bil menda prisiljen na ta korak vsled silno zrahljane discipline v rdeči armadi. Nekaj garnizij se je odkrito uprlo sedanjemu komisarju Vorošilovu. Stalin upa, da bo edino Trockiju mogoče vzpostaviti nazaj potrebno disciplino in enotnost armade.

»Krasin« gre na novo ekspedicijo. Ruski ledolomec »Krasin«, ki je postal slaven radi rešitve italijanske posadke razbitega zrakovplovca »Italije« v Severnem ledenem morju, se pripravlja na novo ekspedicijo v polarne kraje, kjer bo raziskaval še ne proučene pokrajine.

Samomor milijonarja. V Zaječaru se je obesil najbogatejši meščan milijonar Aleksa Ilić. Mož je bil star že 80 let. Samomor je izvršil radi želodčne bolezni.

Atentat na bolgarskega ministrskega predsednika Ljapčeva je bil izvršen pretekli teden, ko se je predsednik peljal z avtom. Atentat ni uspel. Storitci so pobegnili brez sledu.

Rockefeller, znani ameriški milijarder je slavil te dni svoj 91. rojstni dan. Imenujejo ga kralja petroleja. Z organizacijo največjega petrolejskega trusta v Ameriki si je tudi pridobil večino svojega premoženja. Rockefeller pa ni skopuh. Že nad 600 milijonov dolarjev je izdal samo v kulturne namene za razne univerze in kulturne ustanove.

Iz dekleta postal fant. V Uj-Pestu na Ogrskem se je te dni zglasila žena nekega državnega uradnika pri tamošnjem zdravstvenem zavodu ter zaprosila predsednika za ugotovitev, da je njena 18-letna hčerka Ilonka postala fant. Tako spričevalo potrebuje radi tega, da more sprovesti spremembo imena in spola v vseh matičnih knjigah. Zdravniška komisija je res ugotovila, da se je pri dekletu v zadnjih 12 mesecih spremenil spol in da je postala iz punce fant. Zdravniki so ji izdali tozadevno izpričevalo. Od sedaj naprej ni več Ilonka, ampak Štefan, ki se bo šel učiti za šoferja, potem se bo pa oženil s svojo staro prijateljico.

Kadar je gospoda presita. Varšavska policija je prišla na sled grdemu početju pokvarjene poljske gospode iz takozvanih »boljših« krogov, katera je lovila mlada dekleta, jih grdo zlorabila ter jih nato z opojnimi piščami in raznimi omamljivimi sredstvi dovedla do samomorov. Nad 50 deklet je postalo na tak način žrtev te pokvarjene gospode iz »boljših« krogov. Policija je aretirala okrog 30 oseb raznih industrijalcev in plemenitašev (žlahčičev). Aferi je prišla policija na sled po izjavah dveh deklet, katere so še rešili pred smrtjo.

Potopljena angleška podmornica. Del angleškega vojnega brodovja je imel manevre med irsko in angleško obalo. Ko se je podmornica »H 47« dvignila na površino, je zadela vanjo druga podmornica in jo tako poškodovala, da se je v par trenutkih potopila. V njej je bilo 24 mož posadke in so v podmornici živi pokopani. Morje je globoko na mestu nesreče 100 metrov.

Smodnišnica zletela v zrak. V Proseku pri Trstu se nahaja veliko skladišče smodnika in raznih eksplozivnih snovi. Iz nepoznanih vzrokov je nastal v eni baraki ogenj, ki je povzročil strahovito eksplozijo. Vse zgradbe več kilometrov naokoli so poškodovane.

Žabe in dež. Nad pokrajino okrog Brašove in Constanze se je vlila pretekli teden strahovita ploha, pomešana s točo. Po plohi je bilo ozemlje pokrito samih žab in to onih debelih zelenih. Ljudje so se čudili, ker so mislili, da so žabe padale z dežjem vred iz neba.

Dr. Bevk St.: Zdravilne rastline v besedi in podobi z navodilom, kako se nabirajo in suše. Druga izdaja. V Ljubljani 1929. Založil oblastni odbor Podmladka Rdečega križa. Str. 79, cena 6 Din. — Kako nujno potrebno je bilo pri nas to delce, nam najlepše dokazuje dejstvo, da je bila prva izdaja razprodana v dobrem mesecu. Ker je bilo pa povpraševanje po njej toliko, je preskrbel oblastni odbor takoj novo izdajo, in knjižica je sedaj zopet na razpolago. To je prvo slično delo pri nas, napisano z vso temeljitostjo, vendar poljudno in na kratko, zato bo šla gotovo tudi druga izdaja hitro med vse plasti našega ljudstva, zlasti pa med revne sloje, katerim bi nabiranje zdravilnih rastlin lahko nudilo znaten vir dohodkov. Posameznikom oblastni odbor P. R. K. knjig ne pošilja in jih naj ti zahtevajo v najbližnjih knjigarnah.

VII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, dne 10. julija 1929. Rastlina je vobče zdrava, če so se tudi v minulem tednu pojavile v pošameznih nasadih hmeljske uši. Vreme je precej ugodno — le toplejših noči bi si hmeljarji želeli. Zgodaj obrezana hmeljišča prehajajo v cvet, pozno obre-

zana pa dobivajo cvetne nastavke. Pred kratkim so eksporterji nakupili 700 do 800 stotov hmelja in se le-ti zanimajo še za ostanek lanske letine, ki ga cenimo na 500 do 600 stotov. — Društveno vodstvo.

Trodnevni drevesničarski tečaj za delovodje drevesnic podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo. Kmetijska družba bo priredila v času od 1. do 4. avgusta t. l. trodnevni tečaj v družbeni drevesnici na Poljanah, ki bo v zvezi s teoretičnim in praktičnim poukom v drevesničarstvu s posebnim ozirom na okulacijo. Teoretični pouk bo dnevno od sedmih do devetih zjutraj, ostali čas se bo pa izbral s praktičnimi vajami. Na tečaj se sprejme le določeno število, kvečjemu 10 udeležencev, katerim se preskrbi prenočišče in vsakemu tečajniku bi se naklonilo dnevno po 15 Din. Za primer večje priglasiitve, se tečaj ponovi teden pozneje. Tečajniki se morajo zavezati, da se bodo pouka redno udeleževali. Prav marljivim se ob koncu tečaja podeli nagrada. Priglasiitve na tečaj se sprejema le do 25. julija t. l. ter jih je nasloviti na Kmetijsko družbo v Ljubljani.

Novi invalidski zakon objavljajo »Službene Novine«. Glavna določila novega zakona so sledeča: Višina invalidnine: Invalidnina je odvisna od procentualne nesposobnosti ter znaša na leto: **A. za invalide vojake:** 1. skupina 8.400 Din, 2. skupina 4800, 3. skupina 3120, 4. skupina 2640, 5. skupina 2160, 6. skupina 1800, 7. skupina 1440, 8. skupina 720 in 9. skupina 540 Din. **B. za invalide oficirje, kapelnike in vojne duhovnike:** V 1. skupini 15.000 Din, v 2. skupini 9600, v 3. skupini 6240, v 4. skupini 5280, v 5. skupini 4320, v 6. skupini 3600, v 7. skupini 2880, v 8. skupini 1440 in v 9. skupini 1180 Din. **C. za invalide višje oficirje, višje kapelnike in višje vojne duhovnike znaša invalidnina po skupinah:** 18.000, 12.600, 8.640, 7.680, 6.320, 4.400, 4.380, 2.640 in 2.160 Din. **D. za invalide generale in admirale:** 21.000, 15.600, 11.040, 10.080, 8.320, 7.200, 5.880, 3.400 in 3.240 Din. Na invalidnino imajo pravico samo osebe, ki nimajo lastnega premoženja. Invalidi v samoupravnih službah imajo pravico do polovice invalidnine, invalidi v državni službi pa nimajo pravice do invalidnine, pač pa pridobe oboji pravico do polne invalidnine z vstopom v pokoj. Pri sprejemu v državno in samoupravno službo imajo vojni invalidi pod enakimi pogoji prednost. Vojni invalidi imajo pravico do brezplačne vožnje. Pogrebni stroški se izplačajo svojcem invalida in znašajo v višini enomesečne invalidnine z vsemi dokladi. Invalidnina po tem zakonu se ne more zarubiti.

Program razstave domačih obrtov na razstavi »Ljubljana v jeseni«. Velesejmska uprava priredi s sodelovanjem državnega osrednjega zavoda za ženske domače obrte zanimivo razstavo domačih obrtov, ki bo obsegala: čipkarstvo, slamnkarstvo, suho robo, lončarstvo, platnarstvo, volnene ročne pletenine in petlarstvo. Vabijo se vsi, ki se bavijo z naštetimi panogami domačih obrtov, da sporočijo odseku za domačo obrt pri uradu Ljubljanskega velesejma koliko prostora potrebujejo in pod kakšnimi pogoji hočejo sodelovati.

Rentniki-rudarji iz Nemčije se obveščajo, da je ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja predložilo dogovor o socialnem zavarovanju med našo državo in Nemčijo ministrstvu zunanjih zadev s prošnjo, da se isti čimprej ratificira. Sezname rentnikov iz Nemčije, ki so bili predloženi ministrstvu, so se odstopili osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev, da jih obdrži v evidenci, dokler predmetni dogovor ne bo ratificiran. Čim bo izvršena tarifacija tega dogovora, bo ministrstvo takoj podvzelo korake, da vsi, ki bodo imeli na podlagi dogovora pravico do prejemanja rente od zavarovalnih zavodov iz Nemčije, predložijo prijave s potrebnimi listinami osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu preko okrožnih uradov za zavarovanje delavcev ali bratovskih skladnic v svrhu ureditve izplačila teh rent. Do tega časa naj se opuste vse tozadevne vloge na urade, ker bi bile brezuspešne.

Uredba o službenem razmerju državnih cestarjev.

Izšla je uredba, ki natančneje določa službeno razmerje državnih cestarjev in njihove prejemke.

Pogoji za postavljanje cestarjev. Cestarji so delavci, ki so poverjeni z opravljanjem in vzdrževanjem cest.

Na državnih cestah smejo biti nastavljeni le naši državljani, ki so doslužili svoj vojaški rok, ki niso mlajši od 23 in ne starejši od 30 let in ki so popolnoma zdravi.

Prednost imajo oni, ki so bili zaposleni najmanj leto dni pri delih za izgradnjo in vzdrževanje cest ali so hodili v tečaj za cestarje in napravili izpit. Prednost imajo tudi oni, ki so bili najmanj leto dni čuvaji železniške proge ali stalni železniški delavci ali pa, ki so po obrtu zidarji, kovači, mizarji itd., ali so služili v inženjskih četah pri vojski. (Čl. 1 in 2.)

Kdo postavlja cestarje? Cestarje postavlja šef gradbene sekcije. Prvo leto so le začasni delavci, stalno so nastavljeni šele po preteku prvega službenega leta.

Proge cestarjev ne smejo biti daljše od 8 in ne krajše od 2-5 km.

Prejemki. V prvem letu znaša plača 600 Din na mesec. Po preteku prvega službenega leta se zviša na 700 Din. Potem se mu zviša vsako leto za 50 dinarjev do všteti 900 Din na mesec.

Leta, v katerih je bil cestar slabo ocenjen, se ne vštejejo za napredovanje.

Če je ob cesti cestarska hiša, dobi cestar brezplačno stanovanje; obdelovati in uživati sme tudi zemljišča, ki spadajo k tej hiši. Travo ob cesti sme le kositi, nikoli pa ne popasti.

Če nima cestar brezplačnega stanovanja, dobiva poleg plače 100 Din na mesec stanarine.

Zavarovanje. Cestarji se morajo zavarovati po zakonu o zavarovanju delavcev.

Cestar, ki dovrši 30 let cestarske službe, ima pravico do dosmrtno podpore, ki znaša na mesec 50 odstotkov njegove poslednje plače.

Ocenjanje in kazni. Šef gradbene sekcije oceni cestarje na koncu vsakega leta.

Ako ni cestar zadovoljen z oceno, se sme pritožiti v 15 dneh na gradbeno direkcijo, ki odloča končno javno.

Cestar, ki se oceni slabo dvakrat, se odpusti.

Če ne izvršuje cestarji predpisanih dolžnosti, jih kaznuje šef sekcije.

Kazni so: 1. Opomin. 2. Kazen z izgubo plače do 15 dni. 3. Odpust.

Zoper kazni pod 2. in 3. ima cestar pravico do pritožbe na gradbeno direkcijo. (Čl. 6.)

Odsotnost in bolezen. Cestar sme biti odsoten na leto največ 12 dni. Za odsotnost mora prositi. Prošnje rešuje šef gradbene sekcije.

Če cestar oboli, se mora javiti cestnemu nadzorniku, da ga pošlje pristojnemu uradu v svrhu podelitve zdravniške pomoči. Od urada more zahtevati cestar potrdilo o svoji bolezni, o načinu in trajnosti zdravljenja. Ako ne pošlje tega poročila pravočasno, se kaznuje v smislu člena 6.

Cestarji, ki so obboleli v službi ter so že nad 10 let v državni službi, smejo dobivati kot miloščino 20 do 50 odstotkov svoje mesečne plače. O tej miloščini odloči minister za zgradbe na predlog dotične gradbene sekcije.

Dolžnosti cestarjev. Čl. 8. našteva podrobneje v

28. točkah dolžnosti cestarjev: Baviti se morajo stalno in osebno z delom na dodeljenih cestnih progah. — Stanovati morajo tik ob cesti, ali pa vsaj v bližini ceste. — Postopanje, če je kvara na cesti taka, da utegne nastopiti ukinitve prometa. — Kako morajo hraniti orodje. — Vedno morajo imeti pri sebi cestarsko knjižico, v katero vpisuje nadzorni organ svoje ugotovitve. — Kako nasipavati ceste in drugo.

Kontrola. Kontrolo nad cestarji vrše: cestni nadzornik, šef gradbene sekcije s svojim tehničnim osebjem in vsi policijski uradniki s to razliko, da ne morejo dajati cestarjem nikakih nalogov, ampak priobčujejo svoje opazke gradbeni sekciji, ki izda potrebne naredbe in postopa po potrebi nadalje zoper cestarje, če gre za kakšno nepravilnost od njihove plati.

Prehodne odredbe. Vsi dosedanji cestarji se morajo, kolikor izpolnjujejo določene predpise, regulirati po tej uredbi, razen onih, ki so imeli na dan, ko se je izdala ta uredba, nad 10 službenih let. Ti poslednji obdrže tudi nadalje vse pravice, pridobljene, predno stopi ta uredba v veljavo; toda vojna leta se jim priznajo samo, če so imeli prej najmanj 10 let učinkovite službe.

Ta uredba stopi v veljavo, ko jo podpiše minister za zgradbe in ko se razglasi v »Službenih Novinah«. Od takrat je treba točno postopati po njej.

Nafta v Uralu.

Rusko časopisje se obširno peča o novih velikih izvorih nafte v Uralu, kjer že dalj časa preiskuje bogastvo nafte moskovski profesor Preobraženski. V bližini mesteca Čusovske Gorodke v severnem Uralu so prebivalci sami slučajno našli na petrolejske izvore, ko so kopali vodnjake. Kakor hitro je o tem zvedela sovjetska oblast, je poverila profesorja Preobraženskega z nalogo, da ugotovi izdatnost in kakovost petrolejskih izvorov. Dobil je na razpolago večjo vsoto kredita, s katerim je organiziral komisijo za vrtnanje zemeljskih plasti. Uspeh njegovega dela je bil popoln. V pogledu izdatnosti, kakor tudi kakovosti nafte, ki prihaja iz uralskih vrelcev, ne zaostaja ista prav nič za ono iz Kavkaza. Strokovnjaki so izračunali, da se nahaja v petrolejskih krajih 300 do 325 milijonov ton te dragocene tekočine. Uralska nafta vsebuje, kakor je preiskava dognala, poleg bencina, petroleja, parafina in drugih raznih derivatov tudi posebno redko snov, imenovano »toluol«, katero vsebujejo le malokatera surova olja. Toluol služi kot važna materija za nove kemijske industrije. Nafta in bencin sta že vseh zadnjih deset let pokretača svetovne politike in nemalih sporov in borb med Anglijo in Ameriko. V to borbo se je uspešno vmešavala Rusija s svojimi bogatimi petrolejskimi vrelci na Kavkazu. Novi uralski vrelci bodo položaj Rusije v tej borbi še bolj utrdili.

KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO
javlja tužno vest, da je preminul njen dolgoletni, zaslužni šef blagovnega oddelka v pok.,
gospod

Oton Schmidt

Pogreb blagega pokojnika se vrši v sredo,
17. julija ob 6. uri popoldne na evangeljsko pokopališče.

Bodi mu ohranjen časten spomin!

Ljubljana, 16. julija 1929.

Umrl nam je naš ljubljani dobri stric, brat,
gospod

Josip Riedl

upravitelj

danes ob pol 12. uri, previden s tolažili sv. vere.

Truplo predragega pokojnika bo položeno k večnemu počitku v ponedeljek, 15. julija ob 17. uri na pokopališču na Žalah.

Kamnik, 13. julija 1929.

žalujoči ostali.

• Laneno olje, firnež, emajlne in ostale lake, oljnate barve

in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL, d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv Ljubljana-Medvode. Lastnik Franjo Medić.

Podružnica Maribor - Novi Sad.

EKONOM osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska 7
ima stalno v zalogi:

Umetna gnojila: Kalijevo sol, superfosfat, nitrofoskal (mešano gnojilo), čilski soliter, apneni dušik i. dr

Seno in pšenlično slamo dobavlja po najnižji ceni franko vsaka postaja.

Kmetje!

Podpirajte trgovce, ki oglašajo v našem listu!

Čisti obraz

in pomlajenje. Vaša koža postane mladeniško sveža in bela kot cvet. Ogrel, mozolji, gube, pege, rdeč nos, brazgotine, solčne pege, rumeče in rujave pege,

pege vsled vročine

izginejo takoj in zanesljivo z uporabo lepotilne kreme »EROS«. »Eros« služi v dosego in ohranitev lepote obraza, vratu in rok. Ohranja lepoto do najvišje starosti pod jamstvom. Zdravniško priporočano. — »Dolgujem Vam veliko hvaležnost, dosegla sem vidno očiščenje obraza v 24 urah,« piše gospa dr. M. Glänzend. Sljajno preizkušeno pri damah in gospodih vsake starosti. Cena Din 16.—, 3 lončki Din 34.—, 6 lončkov Din 55.—.

Dr. Nikol Kemény, Košice, poštini predal 12/L 33, ČSR.

L. MIKUŠ
LJUBLJANA, MESTNI TRG 15

Trudi!
la vetlo!

Levoročni „FLACHSTEP“ Cylinder

Znano je, da so najpreciznejše izdelani samo

ŠIVALNI STROJI

znamke

Gritzner in Adler

za dom, obrt in industrijo

Večletna garancija.

Ugodni plačilni pogoji le pri

Josip Petelinc

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Nabirajte vedno in povsod novih naročnikov **KMETIJSKI MATICI!**

Naročajte **KMETIJSKI LIST!**

1000 Din

Vam plačam, ako Vam Vaših bradavic,

kurjih oči

rožne kože, otiščancev v 3 dneh ne odpravi brez bolečin in opasnosti in brez noža koronine zatirajoči Riabalam. — Zdravniška priporočila. Dr. Cyrakus B., Dunaj, piše: Sem z Riabalam-om zadovoljen, pošljite še nadalje 24 lončkov, ki jih hočem uporabiti pri svojih pacientih. Cena z garancijskim pisalom Din 9.—, 3 lončki Din 18.—, 6 lončkov Din 33.—. — Dr. Nic. Komény, Košice, Kaschau, poštini predal 12/L 33, ČSR.

„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna. Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za 75 Din. Povzete je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo privedena lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znamkah, dobi vzorec 100 g »Java« pšenične kave poštino prosto. Sprejemno za vsak večji kraj zastopnika. — Prihiana kafe »Java« k. d., Beograd, Lomina ul. 11/8.

K
O
S
E

la KRAJSKE OBLIKE
turške, à la peklen-
ske in „VULKAN“
(z garancijo) brusne kamne
ter prvovrstne
ima v zalogi

„EKONOM“
Osrednja gospodarska zadruga
Ljubljana, Kolodvorska ulica 7

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14.257 REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO Brzjav: »Kmetški dom« Telefon 2247

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, pri trimesečni odpovedi po 7½%, brez odbitka davka na rente

STANJE VLOG 25.000.000 DINARJEV
JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog

Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poročtvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12½ in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½.

Podružnica v Mariboru, Slomškov trg 3, prtiličje, poleg stolne cerkve.